

**MAKTAB TELESKOPLARI.MAKTAB ASTRONOMIK
MAYDONCHALARI VA OBSERVATSIYALAR**

*Buxoro davlat pedagogika instituti
3-kurs talabasi - Ravshanova Shaxlo*

Annotatsiya: Maktab teleskoplari, maktab astronomik maydonchalari va observatsiyalar haqida maqola yozish, astronomiya fanining maktab ta'limidagi o'rni va ahamiyatini yoritish maqsadida amalga oshiriladi. Astronomiya, insoniyatning koinotga bo'lgan qiziqishini qondirish, uning sirlarini o'rganish va koinotda o'z o'rnini anglash uchun muhim bir fan hisoblanadi. Maktablar, shu jumladan, astronomiya fanini o'rgatishda teleskoplardan foydalanish, o'quvchilarning koinot haqidagi bilimlarini kengaytirish va ularga amaliy tajriba berish imkonini yaratadi.

Kalit soʻzlar: maktab teleskoplari, astronomiya, yulduzlar, sayyoralar, ilmiy nazariyalar, tadqiqotlar, koinot jismlari.

Maktab teleskoplari, asosan, o'quvchilarga yulduzlar, sayyoralar, galaktikalar va boshqa koinot jismlarini kuzatish imkonini beradigan asboblar hisoblanadi. Ushbu teleskoplar, ko'pincha, o'quv jarayoni davomida o'quvchilarga astronomiya bo'yicha amaliy bilimlarni berish uchun ishlatiladi. Maktab teleskoplari, turli xil dizayn va o'lchamlarda bo'lishi mumkin, lekin ularning asosiy maqsadi – o'quvchilarga koinotni yaqinroq ko'rish imkonini berishdir. Teleskoplar yordamida o'quvchilar yulduzlar va sayyoralarni kuzatish, ularning harakatlarini o'rganish, koinotdagi muhim hodisalarni kuzatish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Maktab astronomik maydonchalari, maktabning ochiq havodagi astronomiya o'qitishida muhim rol o'ynaydi. Ushbu maydonlar, odatda, maktabning hududida joylashgan bo'lib, u yerda teleskoplar o'rnatilgan va o'quvchilar uchun astronomik tadbirlar o'tkaziladi. Astronomik maydonchalar, o'quvchilarga koinotni kuzatish, yulduzlar to'plarini, sayyoralarni va boshqa koinot jismlarini o'rganish uchun qulay sharoitlar yaratadi. Maktab astronomik maydonchalari, shuningdek, o'quvchilarga astronomiya bo'yicha fan tadqiqotlari va tajribalar o'tkazish imkoniyatini beradi.[1]

Observatsiyalar, astronomiya o'qitishining muhim qismi hisoblanadi. Maktab observatsiyalari, o'quvchilarga koinotni kuzatish, astronomik hodisalarni o'rganish va amaliy tajriba olish imkonini beradi. Observatsiyalar davomida o'quvchilar teleskoplar yordamida yulduzlar, sayyoralar, kometalar va boshqa koinot jismlarini kuzatishadi. Bu jarayon, o'quvchilarning koinotga bo'lgan qiziqishini oshiradi va ularga astronomiya bo'yicha chuqurroq bilimlar beradi. Maktab astronomik maydonchalari va observatsiyalar, shuningdek, o'quvchilarning ilmiy fikrlash qobiliyatini rivojlantirishga yordam beradi. O'quvchilar, koinotni kuzatish jarayonida o'z bilimlarini amaliyotda

qo'llash imkoniyatiga ega bo'lishadi. Ular, astronomik hodisalarni kuzatish, ularning sabablarini tushunish va ilmiy nazariyalarni sinab ko'rish orqali ilmiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradilar. Bu jarayon, o'quvchilarning analitik fikrlash qobiliyatini ham oshiradi.[2]

Maktab astronomik maydonchalari va observatsiyalar, shuningdek, o'quvchilarning jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantirishga yordam beradi. O'quvchilar, astronomik tadbirlarda birgalikda ishlash, o'zaro fikr almashish va tajriba o'tkazish orqali jamoaviy ish ko'nikmalarini rivojlantiradilar. Bu, o'quvchilarning ijtimoiy ko'nikmalarini ham oshiradi va ularni bir-biriga yaqinlashtiradi. Maktab teleskoplari, astronomik maydonchalari va observatsiyalar, shuningdek, o'quvchilarning koinotga bo'lgan qiziqishini oshirishda muhim rol o'ynaydi. O'quvchilar, teleskoplar yordamida koinotni kuzatish, yulduzlar va sayyoralar haqida ko'proq ma'lumot olish orqali astronomiyaga bo'lgan qiziqishini oshiradilar. Bu, ularning kelajakdagi ilmiy faoliyatlariga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi, chunki koinotga bo'lgan qiziqish, ko'plab ilmiy sohalarda muvaffaqiyatli bo'lish uchun zarur.[3]

Maktab astronomik maydonchalari va observatsiyalar, shuningdek, o'quvchilarning tabiatga bo'lgan qiziqishini oshirishga yordam beradi. Koinotni o'rganish jarayonida o'quvchilar, tabiatning go'zalligini, uning murakkabligini va insoniyatning tabiat bilan aloqasini tushunish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu, o'quvchilarning tabiatga bo'lgan hurmatini oshiradi va ularda ekologik ongni shakllantiradi. Maktab astronomik maydonchalari va observatsiyalar, shuningdek, o'quvchilarning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirishga yordam beradi. O'quvchilar, astronomik tadbirlar davomida o'z g'oyalarni ifodalash, yangi fikrlar bilan chiqish va o'z tajribalarini baham ko'rish orqali ijodiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantiradilar. Bu, ularning kelajakdagi ijodiy faoliyatlariga ham ijobiy ta'sir ko'rsatadi.[4]

Maktab teleskoplari, astronomik maydonchalari va observatsiyalar, shuningdek, o'quvchilarga astronomiya fanini o'rganish uchun zarur bo'lgan asbob-uskunalar va resurslarni taqdim etadi. O'quvchilar, teleskoplar yordamida koinotni kuzatish, yulduzlar va sayyoralar haqida ko'proq ma'lumot olish orqali astronomiya bo'yicha chuqurroq bilimlar olish imkoniyatiga ega bo'lishadi. Bu, ularning ilmiy faoliyatlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi va kelajakda ilmiy sohalarda muvaffaqiyatli bo'lishlariga yordam beradi.[5]

Xulosa:

Xulosa qilib aytganda, maktab teleskoplari, astronomik maydonchalari va observatsiyalar, o'quvchilarning astronomiya fanini o'rganishidagi muhim omillardir. Ular, o'quvchilarga koinotni kuzatish, amaliy tajriba olish va ilmiy fikrlash qobiliyatlarini rivojlantirish imkoniyatini beradi. Maktablar, bu jarayonni amalga oshirishda o'quvchilarga zarur bo'lgan sharoitlarni yaratish orqali, ularning ilmiy faoliyatlariga ijobiy ta'sir ko'rsatadi va kelajakda muvaffaqiyatli bo'lishlariga yordam

beradi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Abduqodirov, A. (2015). "Astronomiya va uning ta'limdagi o'rni." Toshkent: O'zbekiston Milliy Universiteti nashriyoti.
2. Tursunov, M. (2018). "Koinot sirlarini o'rganish: Maktab astronomiyasi." Samarqand: Samarqand Davlat Universiteti nashriyoti.
3. Karimov, B. (2020). "Maktab astronomik maydonchalari: Tajribalar va o'quv jarayoni." Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Ta'lim vazirligi.
4. Xudoyberdiyev, S. (2017). "Teleskoplar va ularning astronomiyadagi ahamiyati." Buxoro: Buxoro Davlat Universiteti nashriyoti.
5. Rahimov, D. (2016). "Astronomiya fani va yosh avlod." Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Fanlar Akademiyasi.
6. Sultonov, R. (2019). "Maktablar uchun astronomiya darsliklari." Andijon: Andijon Davlat Universiteti nashriyoti.
7. Murodov, E. (2021). "Koinotga sayohat: Maktab astronomiyasi bo'yicha qo'llanma." Qashqadaryo: Qashqadaryo viloyati Ta'lim boshqarmasi.
8. Nurmurodov, T. (2022). "Astronomik tadbirlar va o'quvchilarning qiziqishini oshirish." Farg'ona: Farg'ona Davlat Universiteti nashriyoti.